

FJERNE RIPER, SPREKKER OG FLEKKER FRA GAMLE BILDER

Slektsbokgruppen i Slekt og Data
Vest-Agder
April 2021

INNHOOLD

1	INNLEDNING	3
2	LASTE NED PROGRAMMET	3
3	GJENOPPRETTE FALMETE OG MISFARGETE BILDER.....	4
4	FJERNE RIPER, SKRAPER OG FLEKKER PÅ GAMLE BILDER.....	9
4.1	Skrapefjerner.....	9
4.2	Kloneverktøy.....	14
4.3	Flekkfjerner	22
5	LENKER	25
5.1	Paintshop Pro på Youtube.com	25
5.2	Photoshop Elements på Youtube.com	26

1 INNLEDNING

Bilder, kart, figurer o.l. er viktige ingredienser i en slektsbok. Det bryter opp teksten og gjør innholdet mere interessant. Dessverre er mange av bildene vi har, skadet på en eller annen måte. Dette kan være riper, flekker, falming osv. Mye av dette kan repareres helt eller delvis.

Til dette trenger vi et billedredigerings-program. Det er flere gode fotoredigeringsprogram på markedet mellom 500 og 1000 kr., bl.a. Adobe Photoshop Elements og Corel Paint Shop Pro som egner seg til vår bruk.

Vi har valgt Paint Shop Pro – 2021 versjon til å illustrere dette. Det er et bilderedigeringsprogram som er oversiktlig og har mange nyttige funksjoner.

Bruker du et annet program du er fortrolig med, bruk gjerne det så lenge det har et brukbart kloneverktøy.

I denne veiledningen ønsker vi å vise hvordan man kan bearbeide eldre bilder som man ønsker å bruke i en slektsbok.

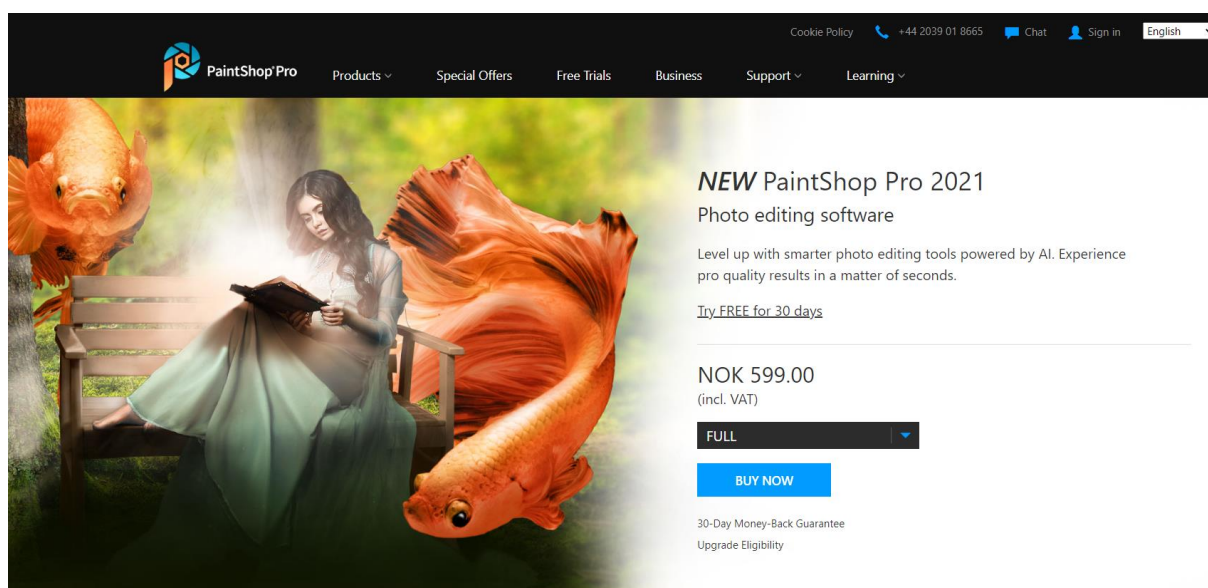
Her finner du Corels offisielle bruksanvisning:

[Corel PaintShop Pro 2021 User Guide PDF.](#)

[Corel PaintShop Pro How-to-Guides](#)

2 LASTE NED PROGRAMMET

Last ned programmet fra [Paint Shop Pro.](#)

Cookie Policy +44 2039 01 8665 Chat Sign in English

PaintShop Pro Products Special Offers Free Trials Business Support Learning

NEW PaintShop Pro 2021
Photo editing software

Level up with smarter photo editing tools powered by AI. Experience pro quality results in a matter of seconds.

Try FREE for 30 days

NOK 599.00
(incl. VAT)

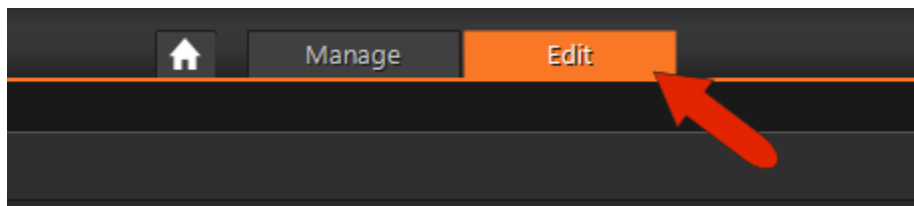
FULL

BUY NOW

30-Day Money-Back Guarantee
Upgrade Eligibility

3 GJENOPPRETTE FALMETE OG MISFARGETE BILDER

I denne øvelsen skal vi se på noen verktøy og teknikker du kan bruke for å gjenopprette eller justere fargen i eldre bilder som har blitt falmet eller misfarget. Denne prosessen kan også brukes på nyere bilder som bare virker kjedelige og må lyses opp. Start **PaintShop Pro** i arbeidsområdet **Edit**.

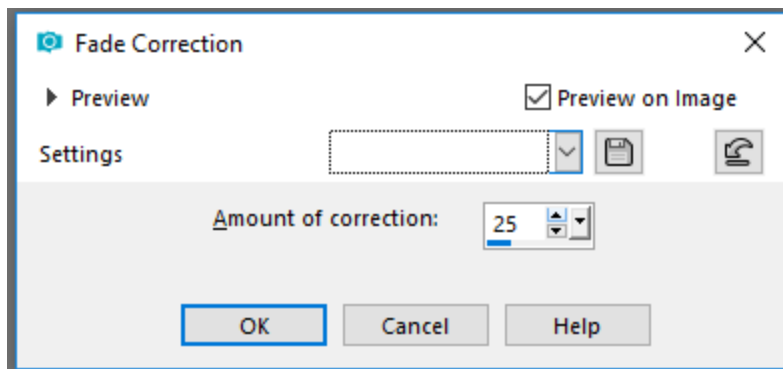

Her er det første bildet vi skal gjenopprette, som har blitt falmet over tid.

For å se de to bildene dine sammen, gå til **Window**-menyen og velg **Tile Vertically**. Deretter kan du endre størrelse på og flytte begge bildevinduene slik du vil.

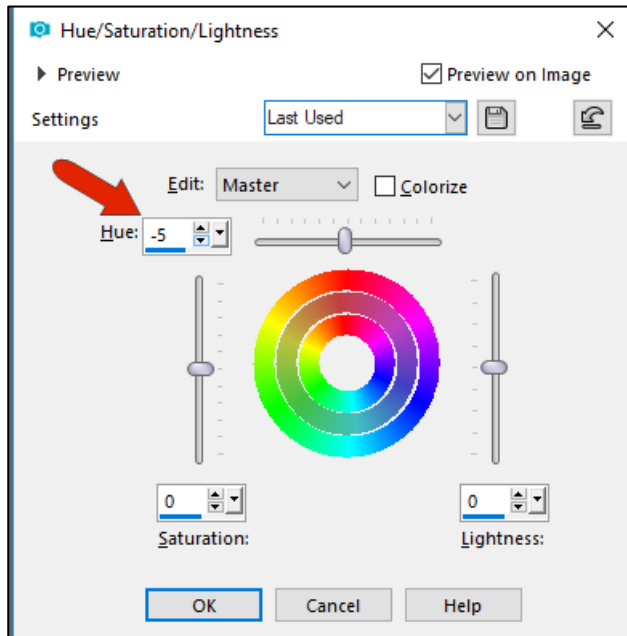
For den første løsningen, gå til **Adjust > Color > Fade Correction**. Sørg for å sjekke **Preview on Image**, slik at effekten av verktøyet kan sees på selve bildet. Juster korreksjonsmengden; for dette bildet, vil en verdi av **25** få mye av originalfargen tilbake.

Deretter går du til **Adjust > One Step Photo Fix**. Dette verktøyet utfører flere funksjoner samtidig: økning lysstyrke, fargebalanse og metning og generell skjærping.

For det siste trinnet, gå til **Adjust > Hue/Saturation/Lightness**. I dette eksemplet, verdien **0** for **Saturation** og **Lightness** virker bra. Men du kan forsiktig justere **Hue** - ved å klikke på pil **Up** eller **Down**, det utgjør en betydelig forskjell. I dette tilfellet reduserer du **Hue** til **-5** gir et fint resultat.

Og her er resultatet!

Til neste eksempel skal vi bruke dette bildet, som har blitt misfarget over tid, som bl.a. er typisk for fargebilder fra 60-tallet.

Vi vil utføre de samme tre trinnene som ble brukt på forrige bilde.

Først vil vi bruke Fade Correction - en verdi på 50 fungerer bra i dette tilfellet.

Deretter vil vi bruke **One Step Photo Fix** (funnet under **Adjust**-menyen) og deretter åpne Innstillinger for **Hue/Saturation/Lightness** (også under **Adjust**-menyen) og juster **Hue** til **-8**. Dette får ut noen av de røde i de mer nøytrale tonene.

Med disse tre verktøyene har vi vært i stand til å bli kvitt den røde misfargingen og lyse opp bildet.

Og slik ble resultatet!

4 FJERNE RIPER, SKRAPER OG FLEKKER PÅ GAMLE BILDER

Hvis du har skannet gamle bilder, er sjansen stor for at mange av bildene dine har sprekker, riper, flekker eller støv. PaintShop Pro har mange verktøy for å fjerne eller minimere tegn på slitasje eller skade. I denne opplæringen lærer du hvordan du bruker disse foto restaureringsverktøyene:

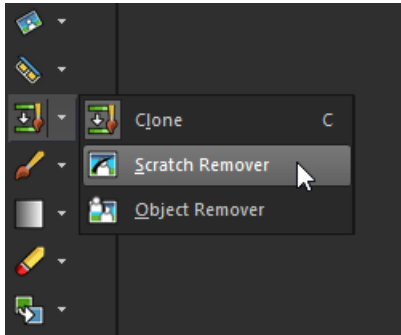
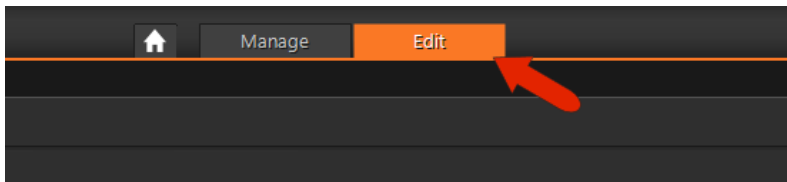
- **Scratch Remover** (Skrapefjerner)
- **Clone** (Kloneverktøy)
- **Blemish Fixer** (Flekkfjerner)

4.1 SKRAPEFJERNER

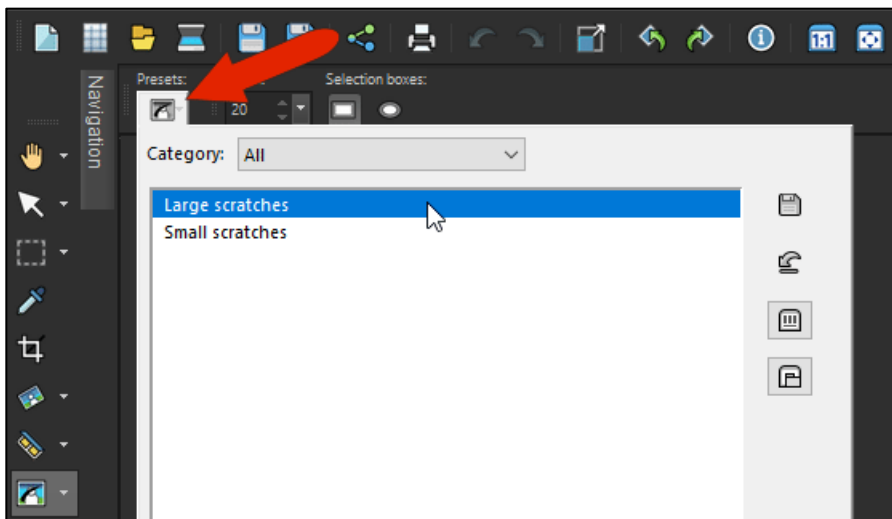
Her er bildet som vil bli brukt i denne opplæringen. Det originale bildet har to store sprekker - en diagonal og en vertikal. Og det er også noen flekker spredt rundt, mest merkbart i ansiktet til babyen.

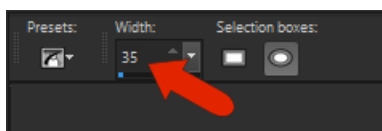
Åpne PaintShop Pro og velg **Edit** i redigeringsområdet.

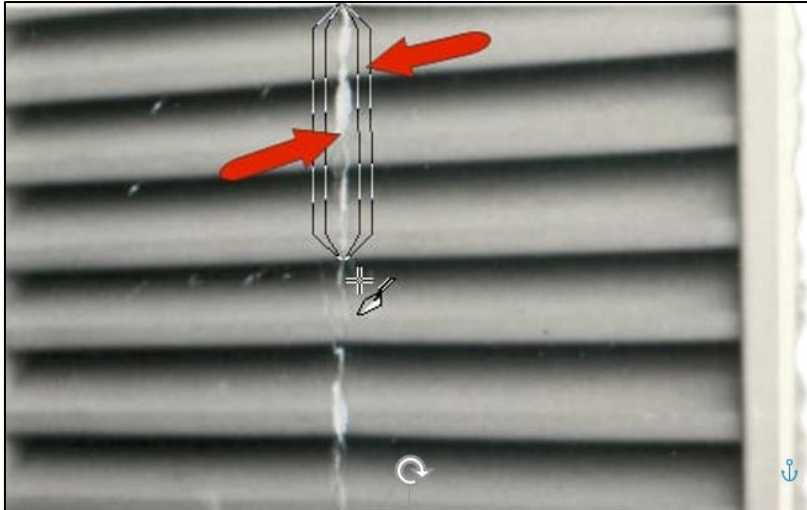
Først fikser vi den vertikale ripa. Det beste verktøyet for dette er **Scratch Remover**, som er en del av **Clone**-verktøygruppen.

Dette verktøyet har to forhåndsinnstillinger, som du får tilgang til ved å klikke på **Presets**-ikonet i eiendomslinjen. Den vertikale riper er ganske bred, så velg den forhåndsinnstilte **Large scratches**

Denne forhåndsinnstillingen har en bredde på 35 piksler. Du kan også velge mellom koniske eller firkantede børstekanter.

Fra toppen av ripa, klikk og dra et lite stykke langs sprekken. Dette verktøyet fungerer med soner - en indre sone der sprekken er, og en ytre sone på hver side. Når du slipper museknappen, kopieres det som vises i de ytre sonene, inn i den indre sonen.

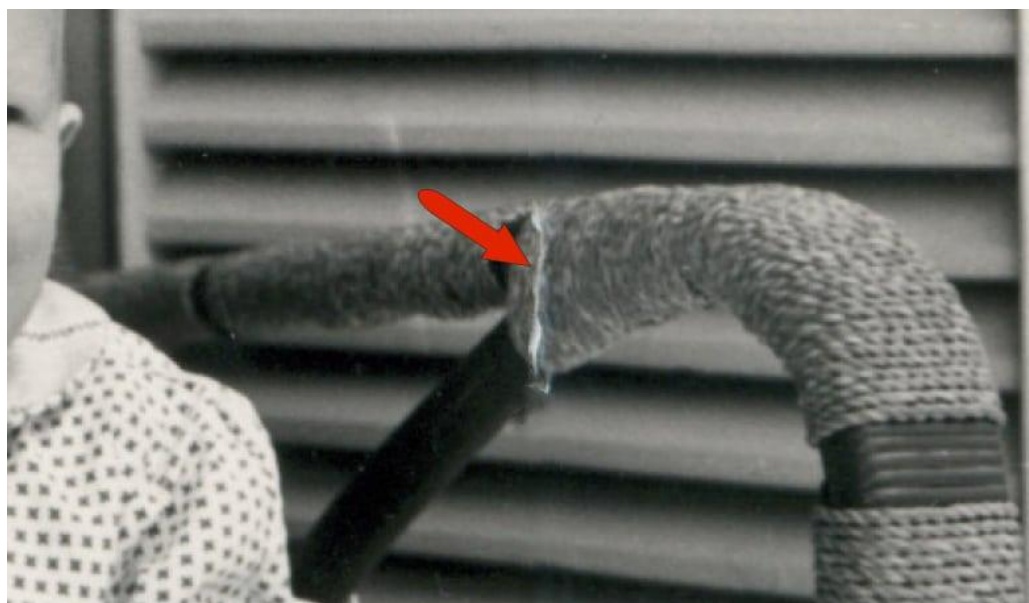

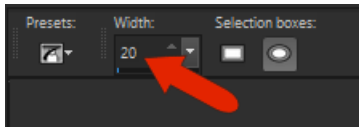
Her er denne delen av sprekken, nå effektivt malt over.

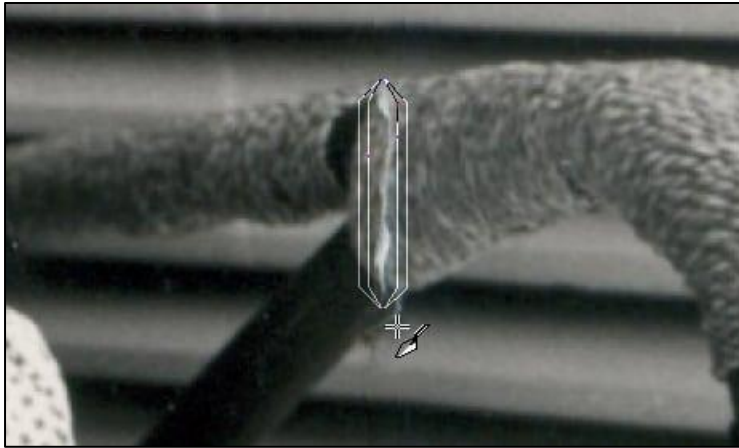
Fortsett å dra korte seksjoner langs denne sprekken, og hopp over delender sprekken møter stolen -dette området trenger en smalere børste.

For å reparere sprekken langs stolen, zoome litt inn med rullehjulet.

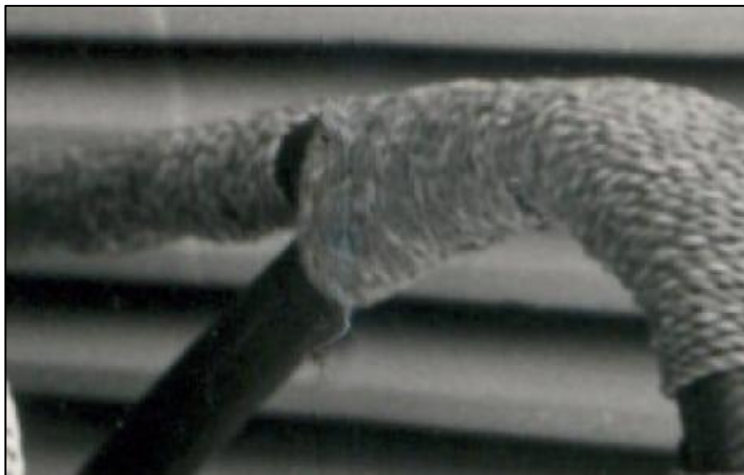

Reduser børstebreddden; en innstilling på 20 piksler fungerer ganske bra her.

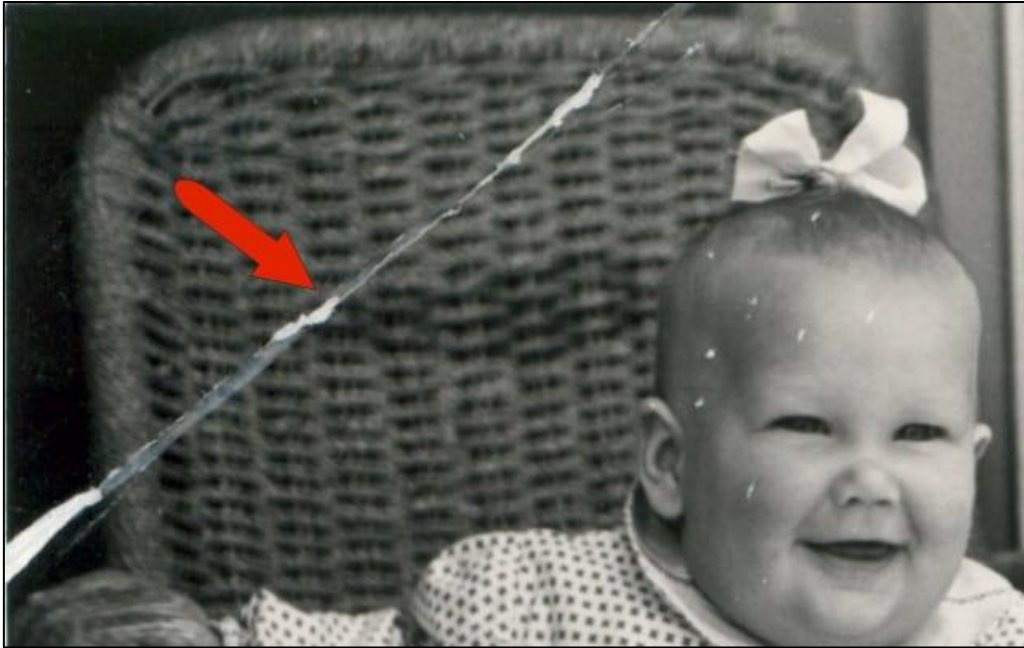

Dra langs hele sprekken i dette området, eller du kan prøve å dra noen få seksjoner.

Her er dette området på bildet etter å ha fjernet ripa.

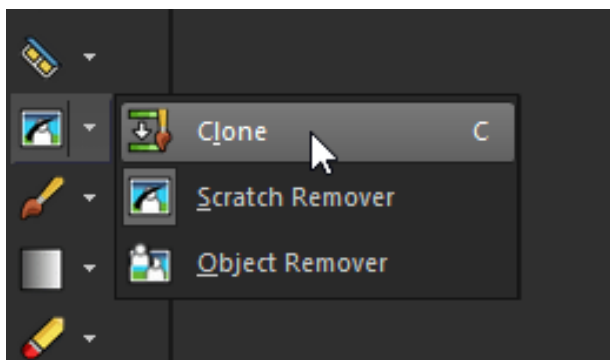
Deretter takler vi den lange diagonale ripa.

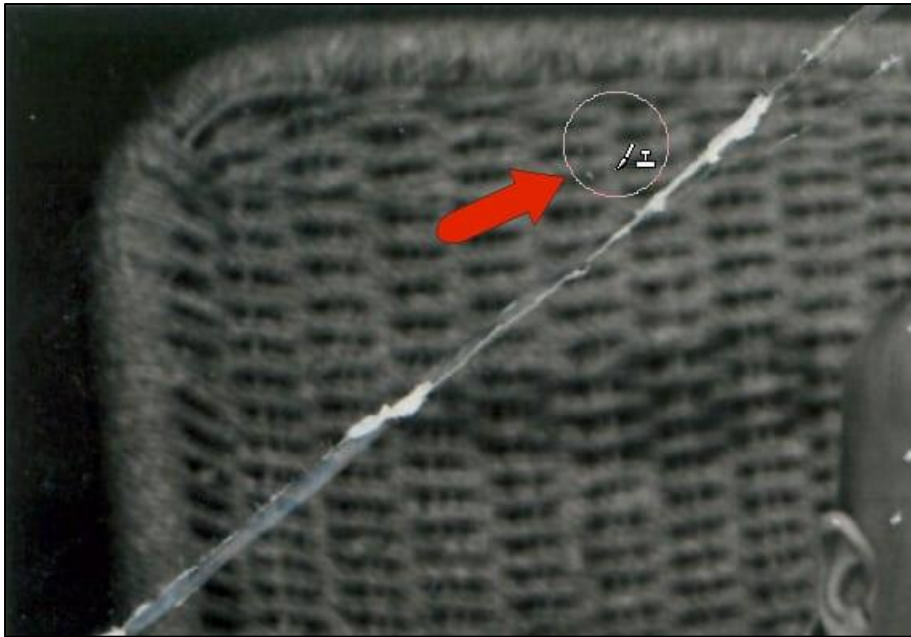
Hvis du prøver Scratch Remover her, får du et bølget mønster over sprekken. Det som trengs her er et verktøy som kan gjengi mønstret på stolryggen. Et bedre verktøy for denne ripa er kloneverktøyet.

4.2 KLONEVERKTØY

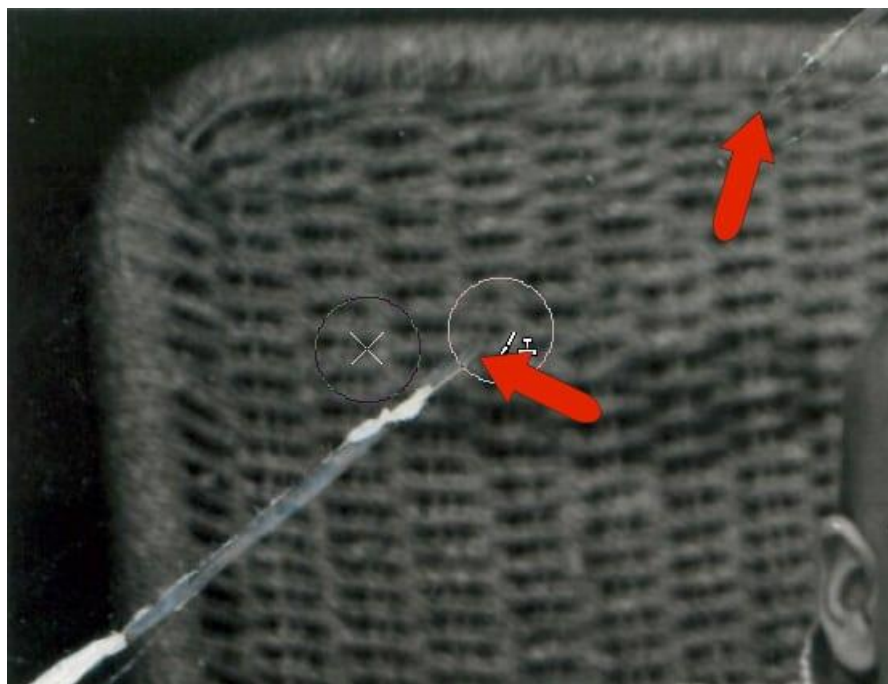
Det som vises er en enkelt sirkel, som du bør plassere over området som inneholder mønstret du vil klonе. Børstestørrelsen kan justeres ved å holde Alt-tasten mens du drar musen opp eller ned.

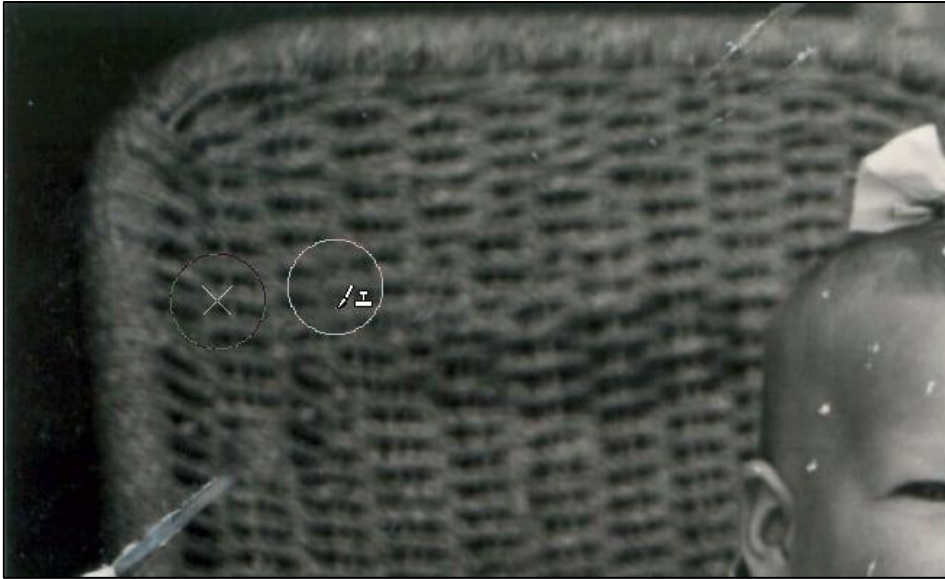
Børstestørrelsen skal være stor nok til å inneholde en del av mønstret. Høyreklikk for å definere dette området som det du vil klonе.

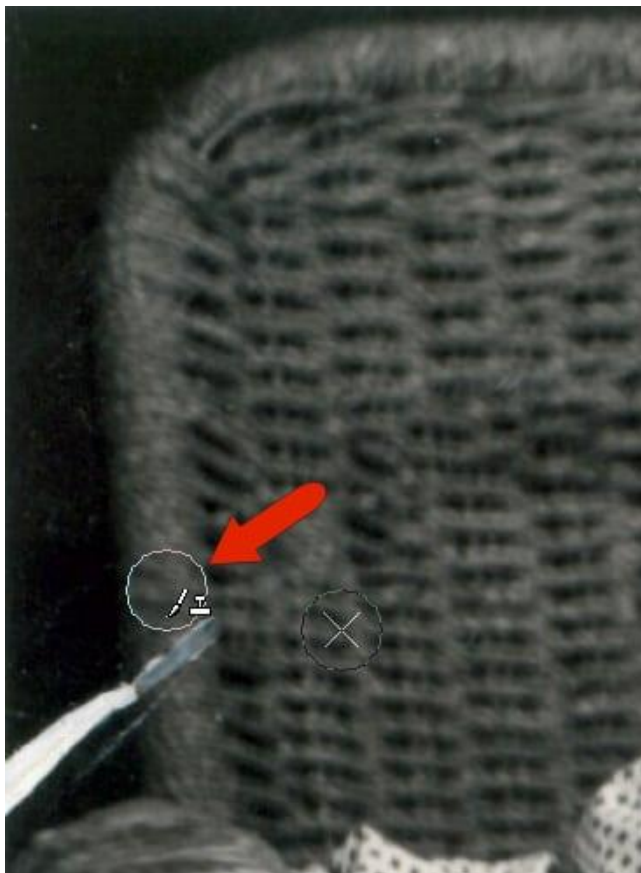
Når klonområdet er satt, kan du enten klikke eller dra for å male det området over ripen. For områder som er relativt ensartede, for eksempel denne delen av ripa, fungerer draging ganske bra.

I andre deler av ripa, langs stolryggen, gjør det en fin jobb å klikke stykke for stykke.

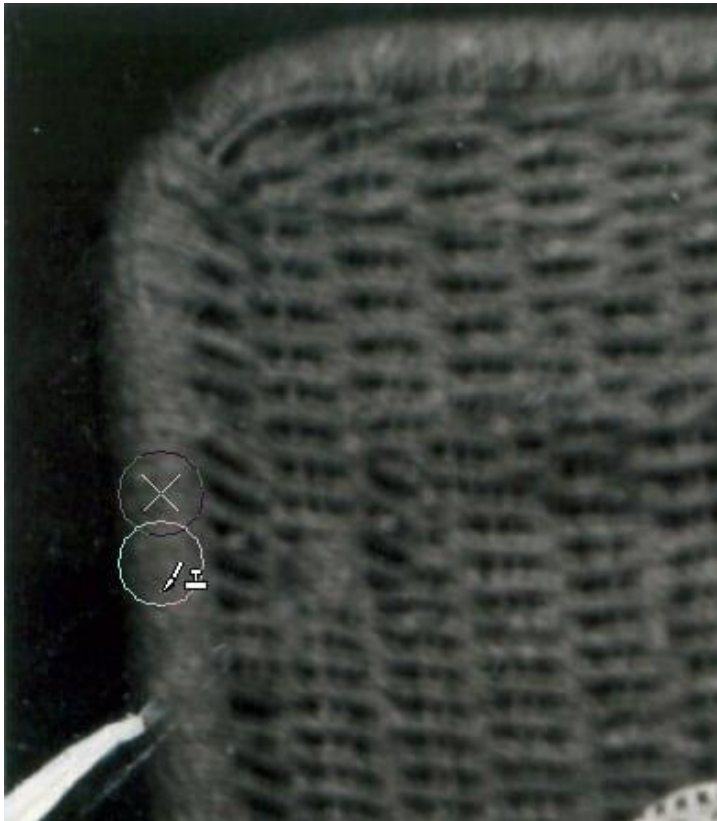

Langs stolgrensen må du imidlertid angi et annet område for å klonе. Flytt musen over en bit av stolkanten, juster penselstørrelsen og høyreklikk for å stille inn dette nye klonområdet.

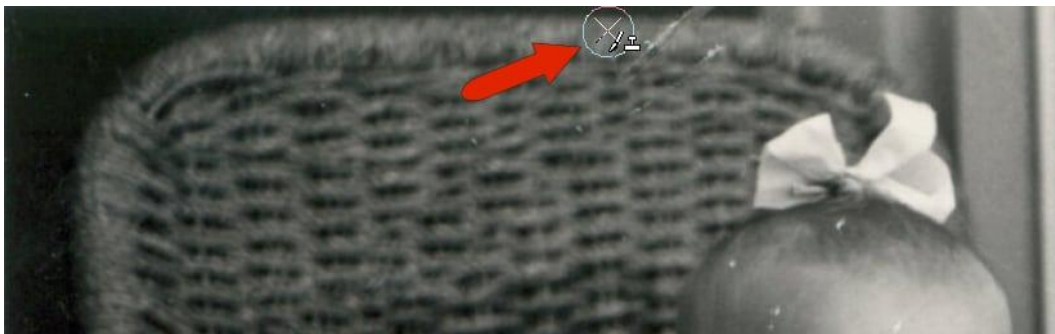

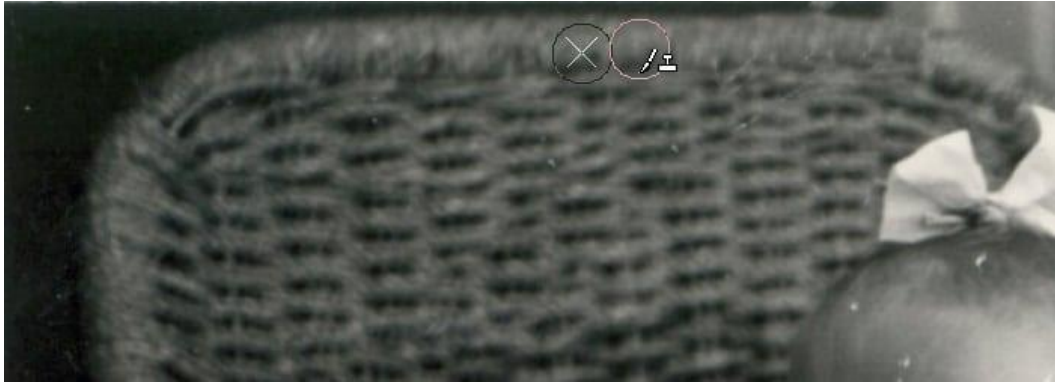
Klikk deretter over hvor ripa vises.

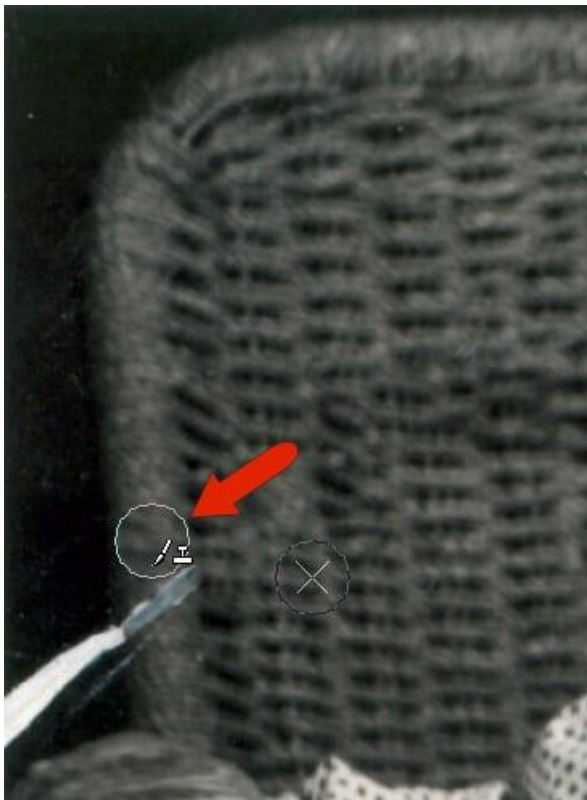
De samme trinnene kan brukes øverst på stolen: høyreklikk der det vises for å angi det nye klonområdet.

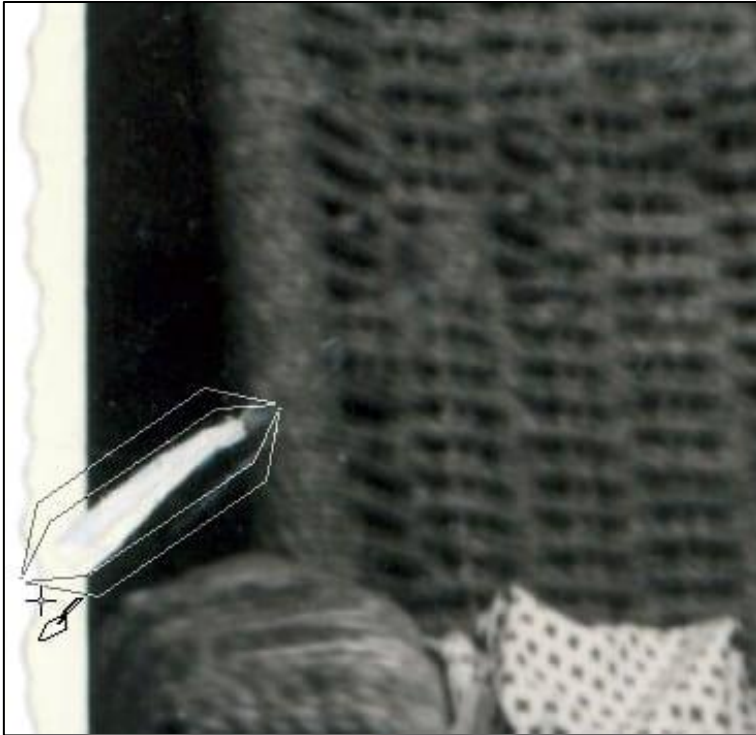
Klikk deretter over ripa.

Nå er hele diagonale riper dekket, bortsett fra denne delen nederst:

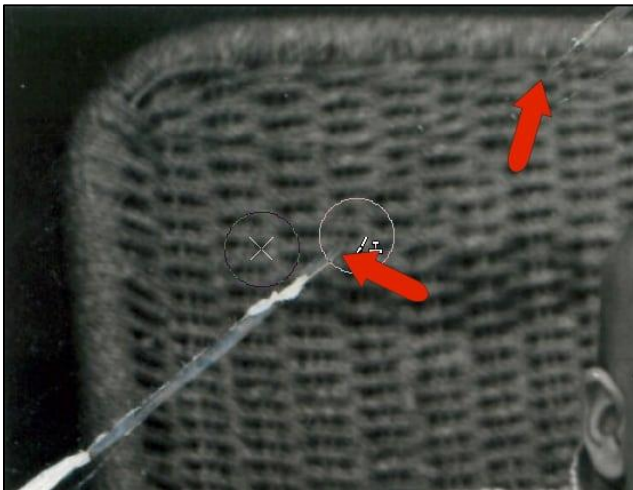

Gå tilbake til **Scratch Remover** for å bruke dette området med en bredde på rundt 45 piksler.

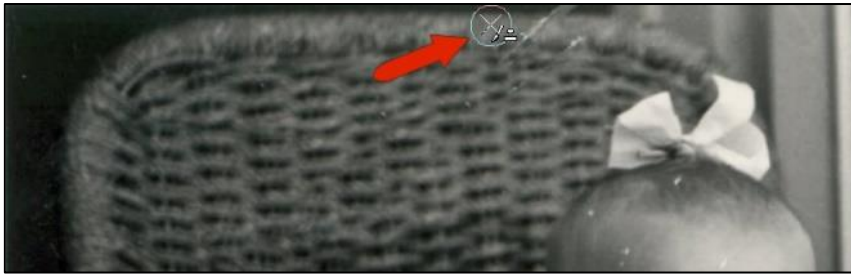

Nå er hele den diagonale ripen fjernet.

Når klonområdet er satt, kan du enten klikke eller dra for å male det området over ripen. For områder som er relativt ensartede, for eksempel denne delen av ripa, fungerer draging ganske bra.

I andre deler av ripa, langs stolryggen, gjør det en fin jobb å klikke stykke for stykke.

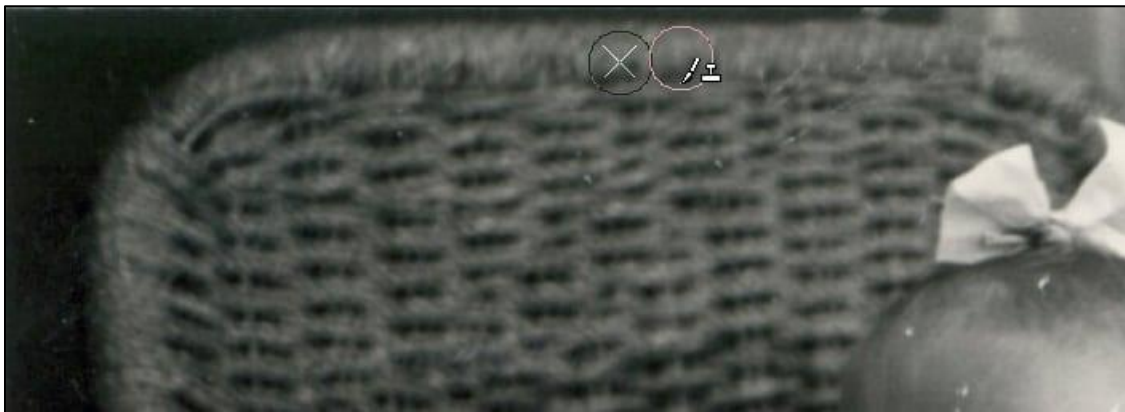

Langs stolgrensen må du imidlertid angi et annet område for å klonе. Flytt musen over en bit av stolkanten, juster penselstørrelsen og høyreklikk for å stille inn dette nye klonområdet.

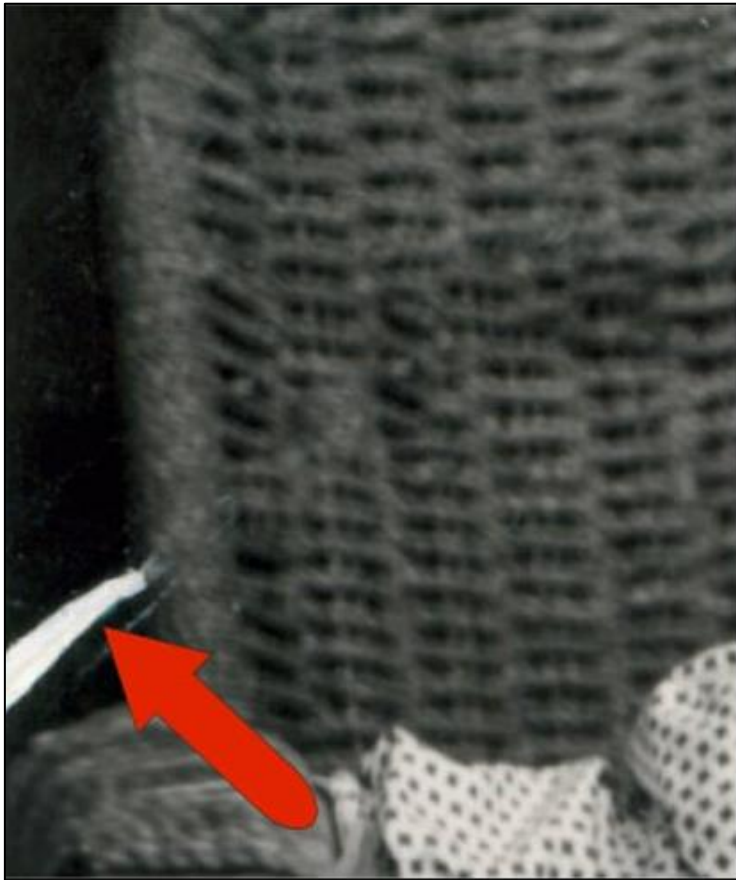
Klikk deretter over hvor ripa vises.

De samme trinnene kan brukes øverst på stolen: høyreklikk der det vises for å angi det nye klonområdet.

Klikk deretter over ripa.

Nå er hele diagonale riper dekket, bortsett fra denne delen nederst:

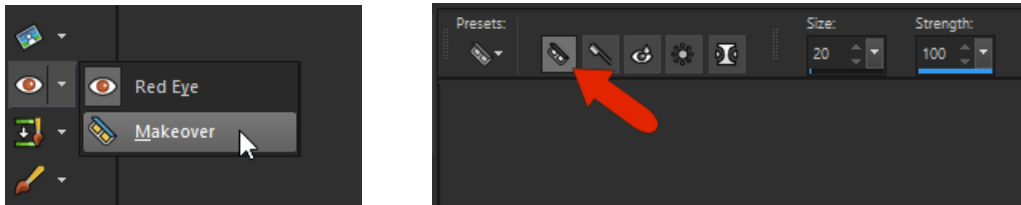
Gå tilbake til **Scratch Remover** for å bruke dette området med en bredde på rundt 45 piksler.

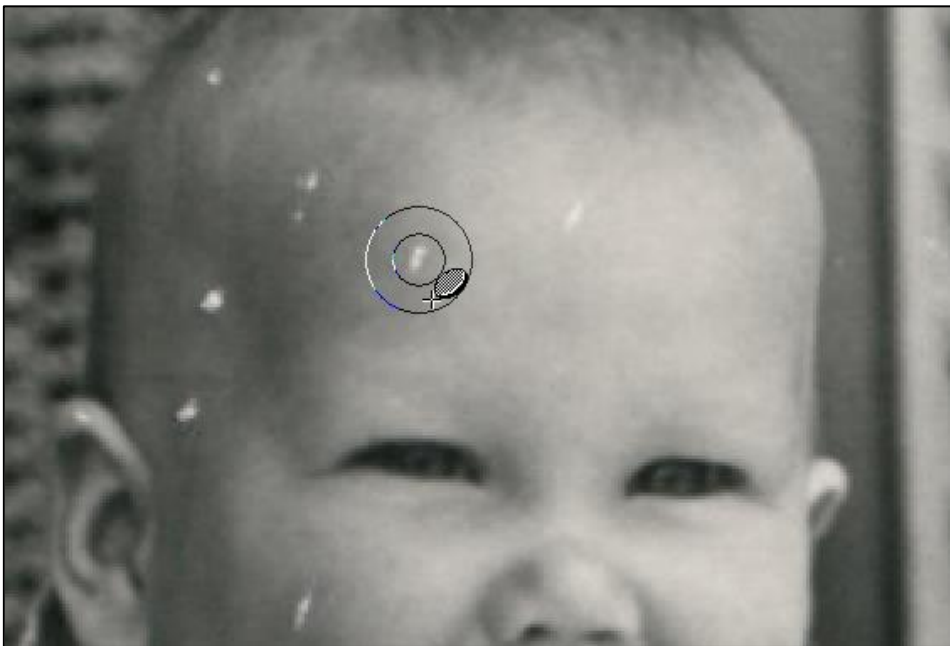
Nå er hele den diagonale ripen fjernet.

4.3 FLEKKFJERNER

Det siste verktøyet vi vil bruke på dette bildet er **Blemish Fixer**, som er en del av **Makeover**-verktøyene. **Blemish Fixer** er det første ikonet på **Property Bar**.

Blemish Fixer fungerer på samme måte som **Scratch Remover** med to soner, men bruker en sirkel i stedet for en rett linje. Juster penselstørrelsen med **Alt**-tasten og musen, slik at den indre sonen er akkurat stor nok til å inneholde flekken - i dette tilfellet en støvflekk. Klikk deretter.

Resten av dette bildet kan korrigeres med **Blemish Fixer**: de resterende flekkene i ansiktet, samt noen få flekker i resten av bildet.

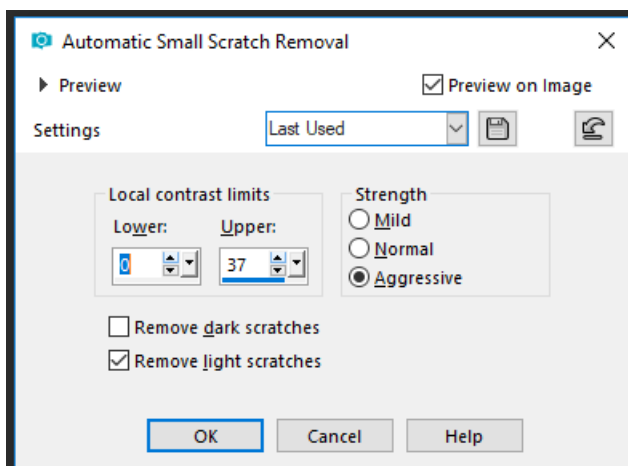

For et eksempel på et annet verktøy, bruker vi dette bildet. Langs det meste av den mørke jakken er det ganske mange lysflekker: støvflekker eller små riper.

Hvis du vil fjerne flere av disse flekkene samtidig, velger du **Adjust> Add / Remove Noise> Automatic Small Scratch Removal**.

Merk av i ruten for å fjerne lette riper, still styrken til Aggressiv og juster de øvre kontrastgrensene. Når denne grensen er økt, bør du legge merke til at mange av riper forsvinner.

Nå er det fortsatt flekker, men færre enn før. For å fikse resten av bildet gjør **Blemish Fixer** en god jobb.

5 LENKER

5.1 PAINTSHOP PRO PÅ YOUTUBE.COM

<https://www.youtube.com/watch?v=aynCn8KOC8U>

<https://www.youtube.com/watch?v=MYCgZ3onXX0&t=69s>

https://www.youtube.com/watch?v=srXon_oUUyM

<https://www.youtube.com/watch?v=Dsp7aSwUiGg>

<https://www.youtube.com/watch?v=Vef2pks-4Ts>

<https://www.youtube.com/watch?v=Wp-IB-5wV60>

<https://www.youtube.com/watch?v=eI2ofNypCNw>

<https://www.youtube.com/watch?v=1cu2Tz3ecXo>

5.2 PHOTOSHOP ELEMENTS PÅ YOUTUBE.COM

<https://www.youtube.com/watch?v=qv7ar4Nt6AU>

<https://www.youtube.com/watch?v=ATSfAx5RTtI>

<https://www.youtube.com/watch?v=Wf7U-pcNS7k>

<https://www.youtube.com/watch?v=DngGYz632Zw>

https://www.youtube.com/watch?v=MnhR3em_wXE

<https://www.youtube.com/watch?v=fs-FDnFhI78>

<https://www.youtube.com/watch?v=BSUW52xfzzA>

Bruerveiledningen er utarbeidet av Agnar Merkesnes, Slekt og Data, Vest-Agder (agnar@plommeveien.org).